Marius Chivu etc. validează un anumit mod de a scrie, o viziune sau atitudine estetică, aşezând sub semnul autenticităţii sau al individualizării estetice nume mai vechi şi mai noi ale literaturii române contemporane. Lipsit de inhibiţii în faţa imposturii estetice sau a unor scriitori supraevaluaţi, Dan Cristea are, adesea, curajul de a sancţiona ratarea, eşecul, promisiunea neonorată sau duplicitatea. E un curaj (sau risc) pe care puţini critici, predispuşi mai degrabă la o nivelare a scriitorilor şi scriiturilor, şi-l mai asumă. Dotat cu o rafinată artă a dialogului cultural, ce pune în lumină disparităţi şi analogii, rezumă concepte şi trasează harta unei geografii simbolice sintetice, criticul respectă cu stricteţe logica funcţionării organismului literaturii. El este când aluziv, când tranşant, când răbdător, când febril, fără să cultive abuzul de interpretare sau excesul de subtilitate hermeneutică. Refuzul clişeului sau al judecăţii prestabilite reprezintă imperative hermeneutice care fac parte, implicit sau explicit, din programul criticului, care oferă cititorilor, prin cartea sa, o sinteză cuprinzătoare a literaturii române contemporane.

Portretul criticului, aşa cum se desprinde el din propria carte, e al unui cronicar literar prompt în reacţii şi precis în observaţii şi formulări, lipsit de emfază sau de retorism în strategiile verbului, un cronicar literar ce are, însă, mereu nostalgia eseului, a unei deschideri spre ilimitatul imaginarului sau spre revelaţiile textului literar, privit mereu cu devoţiune, dar şi cu luciditate responsabilă. Un „devotat al literaturii", cum singur se caracterizează, preluând o sintagmă a lui Harold Bloom, criticul îşi nuanţează aprecierile, judecăţile şi verdictele, ştiind să fie sugestiv sau aluziv acolo unde e cazul, dar şi abraziv, acolo unde abuzul sau impostura o cer. În fond, cartea lui Dan Cristea ne oferă o panoramă amplă a peisajului literar contemporan, cu relieful său adesea accidentat, în formele şi reperele sale cele mai semnificative, printr-un examen critic obiectiv, exigent şi responsabil.

Iulian BOLDEA

Ioan Milică, *Lumi discursive. Studii de lingvistică aplicată*, Iaşi, Editura Junimea, 2013, 294p.

Cunoscut în mediul academic naţional şi internaţional graţie preocupărilor sale în domeniul lingvisticii, în general, şi al limbii române, în particular, d. dr. Ioan Milică, conferenţiar universitar la Facultatea de Litere, de la Universitatea „Al. I. Cuza" din Iaşi, valorifică în lucrarea aici recenzată „interese de cercetare de durată, concretizate, în ultimii ani, într-un proiect de cercetare, *Sens şi expresivitat*e, finanţat prin programul operaţional POSDRU/89/1.5/S/49944, Dezvoltarea capacităţii de inovare şi creşterea impactului cercetării prin programe post-docorale»"(p. 14), desfăşurat la universitatea ieşeană pentru trei ani, între 2010 şi 2013.

Organizată în trei secţiunice tratează sintetic şi aprofundat teme distincte, cercetarea debutează cu o *Introducere*ce permite lectorului să descopere „caracterul interdisciplinar al

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

formulelor analitice" (p. 13) la care autorul a apelat pentru a-şi susţine „demersul ştiinţific pe terenul lingvisticii aplicate" (p. 13) şi care vine, de altfel, să justificeînsuşi titlul volumului: „interpretarea actului lingvistic drept o lume dinamică, adaptativă, ale cărei limite depind, pe de o parte, de resursele semiotice ale limbii cunoscute şi vorbite de protagonişti şi, pe de altă parte, de personalitatea fiecăruia dintre participanţii la negocierea comunicativă" (p. 13).

Prima secţiune, intitulată *Discursul public*, grupează trei studii ample care, deşi tratează subiecte independente, autotuşi un numitor comun: actul discursiv în spaţiul public.

În primul studiu, intitulat *Ideologie şi limbaj* (p. 21-46), lingvistul, apelând la instrumentarul cu care operează analiza discursului şi teoria metaforei conceptuale, ia în discuţie relaţia dintre ideologie şi limbaj, o relaţie ce se construieşte în planul „arhitecturii simbolice", având ca „unitate de bază", purtătoare a unui „conţinut valoric", simbolul. Pornind de la ideea că „în regimurile totalitare raza de acţiune a ideologiei politice tinde să controleze sau chiar să acapareze teritoriile simbolice ale unor instituţii" (p. 26), finalitatea vizată a studiului său este de a cerceta „câteva dintre elementele ideologice vehiculateîn presa românească din anii mişcării legionare şi din perioada regimului comunist, pentru a observa caracterul statornic al unor conceptualizări de mare circulaţie în discursul autoritar" (p. 26).

Susţinându-şi demersul teoretic cu nu puţine elemente aplicate, cercetătorul facilitează lectorului înţelegerea tipologiei textelor cu caracter propagandistic din perioada legionară şi comunistă prin analiza pragmatică atât a unor mituri mult dezbătute în literatură – „mitul omului nou", „aversiunea faţă de străin", „mitul părintelui iubitor" etc., realizate prin „*portretizarea fondatorilor ideologiei* şi *hegemonia discursului unic*" (p. 42), cât şi a cadrelor conceptuale ce le structurează – „instituţionalizarea doctrinară", „ostilitatea ideologică", cadre ce vin să delimiteze „două mari clase de fenomene [...], anume *totemizarea ideologică* şi *ideologizarea resurselor semiotice*" (p. 33).

Al doilea studiu, intitulat *Cuvintele discordiei* (p. 47-79), se înscrie în logica demersului ştiinţific anunţat de primul, plasându-se prin caracterul interdisciplinar al abordării la intersecţia mai multor domenii: lingvistică, pragmatică, retorică, istorie, psihologie, stilistică etc. Obiectivul cercetătorului este de a pune la dispoziţia publicului cititor un set de elemente de înţelegere– corect identificate şi delimitate (definiţie, manifestări etc.) – a modului de reprezentare şi de concretizare a „violenţei de limbaj în spaţiul public" (p. 47).

Apreciind că limbajul violent, manifestat atât implicit, cât şi explicit, „*este limbajul care încearcă să-şi legitimeze autoritatea prin intensitate, vehemenţă şi impetuozitate*" (p. 48), cercetătorul ieşean avansează conceptul coşerian de „adecvare" ca element „esenţial" în vederea evaluării violenţei discursive, exprimat prin perechile opozitive de tipul „potrivit – nepotrivit, convenabil – inconvenabil, oportun – inoportun" (p. 49). În susţinerea ideilor sale, I. Milică aduce argumente concrete detaşate în urma

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

analizei unor acte de limbaj agresive (înjurătura, instigarea etc.), precum şi a „discursului parlamentar românesc din ultimul deceniu" (p. 57). Considerând că „discursul politic şi argoul sunt realităţi lingvistice" (p. 60), cercetătorul îşi fixează atenţia asupra uneia dintre speciile acestui tip de discurs, şi anume declaraţia politică. După o trecere în revistă argumentată pertinent a principalelor elemente ce permit încadrarea unui text în specia declarației politice, lingvistul expune tipologia acelora „în care apar argotisme" (p. 70), şi anume „declaraţia 'portret'", „declaraţia 'narațiune'", „declaraţia 'reproş'", „declaraţia 'metadiscurs'" şi „declaraţia 'invectivă'", concluzionând: „În termeni simbolici, s-ar putea specula că întrebuinţarea argoului în discursul politic reflectă «adolescenţa» limbajului politic românesc cu tot ceea ce decurge de aici: lipsă de maturitate, afectare, agresivitate şi apel exagerat la emoţie, în defavoarea raţiunii." (p. 79).

Ultimul studiu din această secţiune, intitulat *Embleme onomastice* (p. 81-139), este consacratatât numelor de persoane reale, cât şi numelor ficţionale, numelor personajelor literare, întrucât acestea din urmă pot fi considerate „prototipice", fiind atât „conceptualizări matriceale ale fiinţelor create de un scriitor", cât şi purtătoareale unui dublu marcaj: „marcă de identitate şi marcă de caracterizare" (p. 83). Într-o primă etapă, atenţia lingvistului se concentrează asupra situațiilor de „deformare" a numelor de persoană, urmărite atât în cultura populară, cât şi în cea literară din sec. al XIX-lea, deoarece acesta „corespunde, în linii generale, cu modernizarea tiparului şi cu dezvoltarea presei româneşti" (p. 84). În acest sens, I. Milică optează pentru analiza numelor aşa cum apar ele în scrierile literare (satiră şi parodie) ale lui I. Heliade Rădulescu, C. D. Aricescu, M. Kogălniceanu, Mihai Eminescu ş.a., subliniind valoarea expresivă a sufixelor diminutivale şi augmentative din componenţa numelor proprii. Aşadar, apreciază cercetătorul, „dacă în presa satirică din a doua jumătate a veacului al XIX-lea deformarea numelor de persoană urmează, de obicei, tiparele statornice ale descompunerii în constituenţi («bază» şi «terminaţie») cărora li se caută înlocuitori cu înţeles umoristic, ironic sau injurios, în publicistica lui Mihai Eminescu apar câteva inovaţii demne de menţionat" (p. 99), în sensul în care „deformarea onomastică este prelucrată în orizontul limitei dintre real şi ficţional şi nu este mai puţin adevărat că gazetarul plăsmuieşte nume potrivite cu firea personajelor sale având ca suport resursele expresive ale limbii populare şi unele modele literare" (p. 107), contribuind în acest fel „la crearea unor tipare satirice şi parodice inconfundabile şi a unui stil publicistic original" (p. 110).

Într-o etapă secundară, I. Milică se apleacă asupra manierei de deformare a numelor de persoană în perioada contemporană, evidenţiind faptul că „în media şi în alte forme şi genuri de discurs public românesc, fenomenul deformării numelui reflectă întoarcerea la oralitatea populară, ale cărei irizaţii discursive şi textuale pot fi cu uşurinţă descoperite în discursul public actual" (p. 111). În analiza pe care o întreprinde, susţinută cu numeroase exemple, acesta pune în

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

lumină instrumentele lingvistice care operează în situaţia deformării numelor: derivarea şi compunerea. O atenţie aparte acordă cercetătorul hipocoristicelor, întrucât prezenţa lor implică un „alt aspect, înrudit cu acesta, *trunchierea numelor de persoană*" (p. 131). În continuare, I. Milică trece în revistă şi alte procedee de „deformare", şi anume „siglarea numelor de persoană", „contaminarea", „adăugarea", „suprimarea", „substituirea" şi „permutarea", subliniind faptul că „Amploarea şi complexitatea agresării sunt condiţionate de notorietatea purtătorului numelui. Tehnicile de agresare a numelor de persoană concordă cu întrebuinţarea altor mijloace denominative prin care se urmăreşte descalificarea unei persoane." (p. 138), ca să conchidă: „creaţiile rezultate din procesul de agresare sunt efemere, ceea ce demonstrează că agresarea numelui trebuie pusă în legătură cu moda lingvistică" (p. 138). Trebuie să precizăm aici că abodareasincronică şi diacronică a fenomenului deformăriiconferă cercetării lingvistului ieşean calitatea destudiu monografic.

Însumând trei studii, secţiunea a doua, consacrată „*universului proverbelor*", umple un gol în cercetarea paremiologică românească.

În primul dintre acestea, *Gramaticalizare şi stilizare paremiologică* (p. 143-160), cercetătorul face o prezentare succintă a cadrelor teoretice aplicate în analiza proverbelor, şi anume gramaticalizarea şi expresivitatea. Definind proverbele ca „fapte de limbă care oglindesc existenţa şi unicitatea arhitecturii cognitive umane" (p. 150), ca „*o imagine asupra lumii* sau, în alţi termeni, un fapt de limbă grăitor pentru felul omului de a fi în lume şi de a interpreta lumea" (p. 151), lingvistul purcede la examinarea acestora şi ajunge la concluzia că „gramaticalizarea, adică restrângerea, «îngheţarea» sau suspendarea unora dintre posibilităţile combinatorii ale elementelor limbii, este şi o stilizare prin care iau fiinţă virtuţile expresive ale enunţurilor gnomice" (p. 151). Demonstraţia cercetătorului pune în evidenţă diversitatea tipurilor „generatoare de expresivitate paremiologică" (p. 159), şi anume stilizarea metonimică, metaforică, comparativă, alegorică şi prin permutare, pentru a conchide: „*gramaticalizarea* şi *stilizarea* sunt aspecte congruente ale activităţii de exprimare a lumii prin limbă şi că distincţia terminologică are rolul de a pune în lumină perspectiva din care se realizează analiza: structurală, în privinţa gramaticalizării şi ornamentală, în ceea ce priveşte stilizarea" (p. 159-160).

În studiul intitulat *„Vorba ceea"* (p. 161-176), I. Milică îşi propune să surprindă maniera de întrebuinţare a proverbelor în discursul parlamentar actual şi în comunicarea virtuală. Atenţia lingvistului se fixează asupra ostensivităţii acestora. După o trecere în revistă a principalelor „proprietăţi discursive ale enunţurilor paremiologice" (p. 161) dublate de numeroase ilustrări cu valoare explicativ-argumentativă – „efect comunicativ" (p. 161), „judecăţi de valoare" (p. 162), caracter rezumativ sau orientativ (p. 163), „intenţiile" de comunicare ale locutorului (p. 164) –, expunereacercetătorului continuă cu o analiză pertinentă a conectorilor

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

paremiologici, identificând „trei categorii de actualizare: *directă* («personală»), *indirectă* («impersonală») şi *mixtă*" (p. 169). Meritul acestei investigaţii îl reprezintă delimitarea mai multor „grade" ce evidenţiază „cât de fidelă este actualizarea proverbului într-un context" (p. 169-170). Prin urmare, raportându-se la cele „trei categorii de actualizare", cercetătorul notează următoarele grade de fidelitate: „redarea / citarea proverbului ca atare, fără deformări", „adaptarea [...] contribuie adesea la transformarea unor proverbe în anti-proverbe", „parafrazarea paremiei" şi „aluzia proverbială" (p. 170). Examinarea gradelor „de fidelitate" în contexte „de actualizare" îi permite lui I. Milică,pe de o parte, să constatecă „ostensivitatea proverbelor se manifestă deductiv şi inductiv" (p. 174) şi, pe de altă parte, să sublinieze „dimensiunea cognitivă a proverbelor şi rolurile lor discursive" (p. 175), realizată prin „condensare", „sistematizare", „ancorare", „reliefare", „orientare" şi „evaluare".

Ultimul studiu din secţiunea consacrată proverbelor ia în discuţie aşa-numitele „*Stigmate proverbiale*" (p. 177-188). Pornind de la „constatarea că proverbele sunt enunţuri stilizate ale căror rafinări expresive şi modelări imagistice sunt determinate de spaţiul spiritual în care se dezvoltă şi circulă" (p. 177), lingvistul îşi fixează şi, în acelaşi timp, delimitează cadrul teoretic al cercetării prin observaţia că „multe proverbe sunt embleme imagologice prin intermediul cărora o colectivitate se raportează la sine sau la alte comunităţi" (p. 177). Raportându-se, aşadar, la modelul propus de sociologul american E. Goffman, pe care îl apreciază ca fiind „relativist", cercetătorul ieşean purcede la analiza conceptului de „identitate socială", respectiv la cel al „stigmatizării", pe care o plasează între „două forţe" – „creditarea şi discreditarea" – ce generează o tensiune rezolvată prin integrarea celuilalt într-un „portret", „imaginat sau observat în realitate, *portret fizic*, *portret moral* şi *portret ideologic* (spiritual)"(p. 178). Această încercare de integrare a celuilalt într-un tip de portret vizează,cu precădere „stereotipul, în general, şi stereotipul etnic, în particular", pozitiv sau negativ, ce „se dezvoltă *ca idealizări*, ca *stilizări* ce pendulează între virtual şi actual, între general şi particular, între imaginar şi real" (p. 180). Analiza elementelor lexicale şi a strategiilor discursive prin intermediul cărora se construieşte imaginea celuilalt, de exemplu „stereotipul etnic al turcului" (p. 186-188), îi permite autorului să constate că acest stereotip etnic „este un produs conceptual şi cultural care presupune şi convergenţă şi contrast între polii identităţii socialea unui grup etnic, actualul şi virtualul" (p. 188), iar pentru a ajunge la rezultate corecte „este necesară deosebirea notelor comune care schiţează genul proxim (străinul, în general) de notele specifice unei anumite identităţi etnice (străinul, în particular)" (p. 188).

Secţiunea *Modele naive, modele savante* încheie volumul consacrat „lumilor discursive".

Studiul ce deschide această secţiune, intitulat *Modele cognitive şi oglindiri figurative* (p. 191-235), introduce cititorul în cadrele teoretice dezvoltate de „modelul cognitiv", ce stă la baza „a două tipuri de cunoaştere, empirică şi ştiinţifică" (p.

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

191), cunoaştere ce generează o delimitare „între *modelele naive* (sau populare) şi *modelele savante* (sau ştiinţifice)" (p. 191-192). După o trecere în revistă a trăsăturilor modelului naiv, respectiv ale modelului savant, ilustrate pe baza analizei denumirilor de plante, I. Milică apreciază că „cercetarea aprofundată a surselor pe care se întemeiată [sic] numirea naivă (populară) şi savantă (ştiinţifică) a plantelor ar putea aduce date noi cu privire la modul în care fiinţa umană înţelege să conceptualizeze şi să numească realităţile din lumea fenomenală", întrucât „cel mai important domeniu denominativ din vocabularul românesc al numelor de plante este cel al animalelor şi păsărilor, urmat de cel al fiinţelor supranaturale", acesta din urmă însumând termeni atât din zona mitologiei „precum ielele, zânele sau zmeii", cât şi „cu rezonanţă creştină [...] precum Dumnezeu, Hristos, Maica Domnului, sfinţii ş.a.m.d." (p. 204).

Analiza amplă pe care o realizează,din perspectivă evolutivă, referitor la denumirile populare de plante cu conotaţii religioase îi permite lui I. Milică să conchidă: „tradiţia îndelungată şi foarte răspândită de a da nume plantelor sau de a le explica originea şi caracteristicile în acord cu diverse repere biblice şi creştine a favorizat apariţia unui repertoriu bogat de fitonime, iar sursele de factură mitologică au intrat, la un moment dat, în competiţie cu cele de sorginte creştină" (p. 208-209), în ciuda faptului că nu întotdeauna este uşor „de reconstituit cu acurateţe condiţiile în care o plantă şi-a primit numele" (p. 209). Plasată în opoziţie, „nomenclatura botanică ştiinţifică s-a îndepărtat de tradiţia atribuirii de nume cu rezonanţă creştină", în construcţia denominativă putând fi repertoriate „constructele ştiinţifice cu indicaţie geografică şi comemorativă", ceea ce înseamnă că o căutare a „modelelor denominative exclusiv creştine trebuie să ţintească spre identificarea numelor de locuri şi de persoane specifice perspectivei creştine" (p. 210).

Nu în ultimul rând, o analiză aparte şi preţioasă prin informaţia pe care o pune în circulaţie este consacrată procedeelor „lexical-formative dominante în vocabularul etnobotanic românesc şi imaginarul botanic creştin reflectat în fitonime" (p. 213), anume derivarea şi compunerea.

În concluzie, nu putem decât să fim de acord cu aprecierea autorului conform căreia „vocabularul popular al numelor de plante relevă în mod plenar pertinenţa cultural-istorică a faptelor de limbă, condiţia lor de embleme ale viziunii populare, etnocentrice, asupra lumii". (p. 235)

Al doilea studiu, intitulat *Imaginarul animalier în presa sportivă contemporană* (p. 237-251), se axează „asupra unor categorii onomastice precum poreclele şi supranumele atribuite sportivilor şi echipelor, analiza având rolul de a examina corelaţiile pe care dătătorii de paranume (suporteri, sportivi, gazetari) le stabilesc între abilităţile atleţilor şi echipelor, pe de o parte, şi însuşirile reale sau imaginare ale animalelor implicate în ecuaţia de transfer metaforic, pe de altă parte." (p. 239)

Examinarea mai multor supranume sportive i-a permis

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

cercetătorului să constate că „rolul de marcă identitară al paranumelor metaforice demonstrează că, în competiţiile sportive, specificul cultural este esenţial în promovarea unui ansamblu mai larg de valori împărtăşite de susţinătorii diverselor echipe" (p. 246), lucru datorat cu precădere instrumentelor de comunicare virtuală. În schimb, apreciază autorul, „în plan individual, acestui proces de expansiune a supranumelor sportive îi corespunde apariţia poreclelor" (p. 246), ceea ce demonstrează „pătrunderea oralităţii în limba scrisă şi impunerea colocvialităţii ca registru dominant în presa sportivă". (p. 247)

Finalul studiului pune în evidenţă un fapt cert, rezultat în urma analizei întreprinse, şi anume „în interiorul stilului publicistic, presa sportivă are o individualitate bine conturată sub aspect imagistic", metaforele animaliere fiind „manifestări lingvistice ale subiectivităţii jurnalistului". (p. 251)

În ultimul studiu,consacrat *metaforei ştiinţifice* (p. 253-273), care de altfel îi dă chiar titlul, I. Milică îşi propune să evidenţieze „trei dintre aspectele implicate în dezbaterile privind importanţa metaforei în discursul ştiinţific: a) sublinierea câtorva dintre caracteristicile metaforei ştiinţifice, b) evaluarea succintă a clasificărilor propuse de diverşi autori şi c) reliefarea funcţiilor dominante pe care metafora le îndeplineşte în cunoaşterea şi comunicarea ştiinţifică" (p. 254), prin raportarea la „trei planuri de relevanţă: *planul reprezentării*, *planul interacţiunii cu receptorul* şi *planul textului*" (p. 256).

După examinarea funcţionării „constructelor metaforice" în cele trei planuri, analiza lingvistului continuă prin sublinierea trăsăturilor metaforelor ştiinţifice apreciate drept „metafore tranzitive" (p. 260). Apelând la mai multe criterii – cel al „tradiţiei ştiinţifice şi al prestigiului autorului" (p. 262), cel structural (p. 264), respectiv cel distribuţional (p. 267), I. Milică operează o clasificare a acestora, repertoriind mai multe subcategorii: (a) metafore generale şi metafore particulare cu „trei grade de intensitate metaforică" (p. 263), anume metafore moarte, convenţionale şi vii, (b) metafore calitative, metafore relaţionale şi metafore tematice (p. 264-266) şi (c) metafore izolate, metafore-ciorchine şi metafore recurente (p. 267).

Întrucât în literatura de specialitate direcţiile de evidenţiere a funcţiilor metaforei ştiinţifice nu sunt unitare, cercetătorul consideră că, pentru realizarea unei asemenea perspective, aceste „funcţii trebuie corelate cu planurile de relevanţă metaforică [...] deoarece ele semnalează dacă metafora participă la problematizarea identităţii obiectului cunoaşterii, dacă prin mijlocirea ei se negociază distanţa retorică faţă de viziunea altui om de ştiinţă sau faţă [de] altă categorie de receptori şi dacă ia parte la formularea de definiţii, ipoteze, exemplificări şi argumente prin care se încheagă expunerea ştiinţifică". (p. 269)

Luarea în discuţie a unei metafore tematice întrebuinţate de Sextil Puşcariu, şi anume cea „a călătoriei", îi permite lui I. Milică să ajungă la concluzia că „ceea ce pune în evidenţă această schematizare a funcţionării metaforei în textul ştiinţific

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)

este că acelaşi construct sau scenariu metaforic poate fi proiectat, în funcţie de organizarea conceptuală, argumentativă sau ilustrativă a textului ştiinţific, în planuri de relevanţă distincte, iar în actul de receptare, impactul funcţional al delimitărilor este deosebit de la plan la plan." (p. 272)

Volumul conţine şi o amplă *Bibliografie* (p. 275-294), circumscrisă temelor abordate, adusă la zi, parcursă şi valorificată exemplar.

Încheiem prezentarea noastră prin a afirma că, în ciuda faptului că temele supuse cercetării ilustrează domeniul abstract al lingvisticii, lucrarea d. I. Milică este elaborată într-un stil academic impecabil şi cu un limbaj de specialitate adecvat, înscriindu-se în categoria lucrărilor cu un înalt grad de exigenţă ştiinţifică. Mai mult, lectura atentă ne permite să evidenţiem capacitatea de analiză şi de sinteză a cercetătorului, spiritul său eclectic, ceea ce ne determină să rămânem la ideea că autorul „lumilor discursive" a scris trei cărţi în una singură.

Maria ALDEA

Gabriela Adameşteanu, *Anii romantici*, Editura Polirom, Iaşi, 2014

Paginile memorialistice ale Gabrielei Adameşteanu din *Anii romantici* (Editura Polirom, 2014), legitimează parcursul unei existenţe exemplare în contextul tulburat şi tulburător post-revoluţionar, percepută, de astă dată, sub spectrul egografiei. Privită, chiar de autoare, ca „o datorie a trecutului", cartea e structurată în două segmente, *America, America* şi *Întîmplarea care devine destin* şi evocă o lume „romantică", aceea de la începutul anilor '90. Rememorarea glisează, astfel, într-un registru al documentalului, asumându-şi o amprentă depoziţională, relevantă prin vocaţia autenticităţii, foarte persistentă, în ciuda aderenţei la o cauză, la o „ideologie", a libertăţii şi demnităţii. Recursul la memorie imprimă scriiturii o sugestivă nevoie de corelare a unor evenimente disparate, din imperativul, categoric, al clarificării unor aspecte sau evenimente ale trecutului prin optica sintetizatoare a prezentului, care asociază, nuanţează sau disociază cauze şi efecte, instaurează distanţe recuperatoare şi perspective inedite, sau sugerează o instanţă a focalizării detaliului de viaţă în toată plenitudinea şi ambiguitatea sa: „Evenimentele vieţii noastre, cu motivaţia care le irizează, sunt inextricabil legate între ele, iar când începi să le urmăreşti explicaţiile cresc, se ramifică, coboară în adâncimi. Fiecare întâmplare are o rădăcină în trecut, iar trecutul fiecăruia se varsă în fluviul istoriilor de familie abia bănuite, şti-ute pe jumătate ori, deseori, necunoscute. Cel puţin asta este experienţa mea: şi din cauza asta, tot ceea ce încep să po-vestesc se complică". Repudiind biografismul amator de detaliile cotidianului sau de aparenţele derizorii ale lumii („Nu am fost niciodată atrasă de anecdote literare. Aş fi vrut să păstrez doar cărţile, neatinse de omenescul autorilor"), Gabriela Adameşteanu îşi motivează demersul depoziţional prin nevoia de a oferi propria versiune asupra evenimentelor din perioada 1990-1996.

BDD-R163 © 2015 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 04:55:31 UTC)